

274 (23)

274 (23) 12 GAMES No. 23 22 APR 1939
 Games of the Carlsruhe people. Mohloana A.J.
 PP. F-12 0 4/2 7/- K34/12
 Dithaloko tša bana, ba fana bokoti,
 xe ba fana bokoti, ba a kitimišana
 yo mongwe a kroma mongwe mo lexeteng
 are xo rialo a thšaba a mo šiya, yola
 a kxomilexo o olana xoba o kobana
 le yola a mo kxomilexo xore bokoti,
 ba se ke ba lala naya. yola a mo
 filexo bokoti o tla thšaba xe a
 na le lebelo a mo šiya a ya fela
 ba rexo ba a thudie! Xe ba thudie! Ba loka monwana
 ka xanong, ba hotša ka mare mo
 patleng ba a thudie! Ba fana
 bokoti le ba bantši, yo mongwe
 le yo mongwe o kobana le wa
 xaxe. Fela xe ba sa rate xo
 kitimišana kamoka ba a kxethana
 ka mantšua, ba ba tšwilexo ke
 bathšabi, yo a šetšero ke mf mofi'
 wa bokoti, ke yena yo a tla
 kobana le bona. Ba dira lešata,
 xwa thoma yo mongwe xo ba
 kxetha are! Feke! Feke! Makelane!
 Seli seli fothšomane, a peju sepete,
 makaka pedi polo, inthši! inthši! inthši!
 Pae thu, pae thu, pae sa ka!

274" Games No. 33 1/34/12

Ba dira ba le babedi, ba le babedi.
 Ba nna ba notšwa. Byale xwa šala ba
 babedi fela xwa šala xo dira bona,
 yo a šetšexo ke yena yo a ba
 kobang. yo a šetšexo ka bokoti
 ba mo šile ba a mo komela bare
 o tla lala o ija dintu, xoba mo
 xongwe bare o tla lala o ija dintu
 le ka makudula. Byale xe a xopola
 xo phuphura dintu le makudula
 pelo ya xaxwe e tla ba bohloko
 kudu, o tla ka bošexo le yena
 a tsoxa a ba šiya xore a e se
 ke a tla a phuphura dintu le
 makudula. Ba thudiela mo sekhare
 xoba mo thateng. Ba dira ka moka
 bare nthudie. xe ba thudietše xa
 ba sa fana bokoti, thaloko e
 fedile. Ba tla tla ba thoma tšatši
 le lengwe xo raloka. Thaloko ya
 xo fana bokoti ke ya bašimane
 le banenyana fela. xa e ralokwe
 ke ba baxolo. Enngwe thaloko ke ya
 diketō, e ralokwa ke banenyana
 fela, ba fana moletyana mo fase
 ba lokela mafsikana a lesome ka teng.

~~1774~~ Games No. 33 K34/12

Lefsikana le le šalang ka seatleng
 ke lona keto e ba ketang ka lona,
 xe ba keta ba faša lefsikana kwa
 xodimo, ba nthša le letee fela ese
 bang a mabedi, ba le nthšetša kwa
 ntle la se ka thlwa le bojela ka
 moletyaneng. Xe a kanthša a mabedi
 o fošitšo xo raloka, bare o dirile
 nthi. Xe bare nthi ke xore o ralokile
 phoso. A ka se thlwa a keta, xo
 tla keta yo mongwe, ka xore ba
 keta ka babedi, ka babedi. Yo mongwe
 e xe a ka se dire nthi o tla no keta,
 o tla keta lebaka le letelele. Makho
 a xaxe a bohloke, o lebeletše xodimo
 le fase, mafsikana a ka moleteng
 le keto. Xe keto e ka wa le xona
 bare nthi. Mo ba ralokaxo xo humane
 a ba fatile meletyana e mentši. Ye
 nngwe thaloko ke ya xe Khuthelana,
 yo mongwe o ya tloxa a le tee are
 vuul Bangwe ba tloxa ba yo mo
 nyaka. Xe ba mo humane xo yo
 khuta yo mongwe ka xo fihlela ba
 feletela bantše ba khuthelana.

274
14

Games No. 33 K34/12

Thaloko ye nngwe ba e bitša
 nonyana thšwethšwe. Ba ya kxakala,
 xo ya o tee kxakala, a thšeletša
 ka mabu. ka moraxo a bitša yo
 mongwe are na o kxona xo epa
 nonyana thšwethšwe, are eng, bare
 na o ka e ye epa na, bare šiwu,
 nko o ye epe, o bare ore xe o ye
 epa, o epe ka diatla, o seke
 wa o ye epa ka patla. A nama
 a thoma a rakhunya, ba mo
 lebeletše xe a fata bare e xona
 mouwe, mo xare, a nama a fata
 a thlokometše, are a sare ke a fata,
 a jo ke rabunya dibêêla. Bare ka
 dithšexo walala kamoka xa bona.
 xa a rabuntše ke xore o rabuntše
 malôkô a motho ka diatla, byale
 diatla di kxamathetše, xo nkxa
 xo re fong, bo malemôkô ba
 boile kwa le kwa ba mo momaretše.
 xa ana kwa a ka yaxo xo hlapa,
 xe e se xo ikxoxola ka mabyangle
 mabu. Bangwe ke lenyebenyebe
 ba vele ka dithšexo. yo a ye epilexo
 a ka^{se} hlwe a^{se} epa, o di bone, o itsebile

~~274~~ ✓ Evanes No. 33 K34/12

Wa yako kwakala ke nkxwete ya bona,
 nkxwete ke kxoroto ya bona kamoka,
 ke yo a ba fenyako kamoka xa bona,
 a thlwa a ba bušiša ba le tee yena a
 thlomile mataxa mo moriting, a thlomile
 makokwane. Xo thloma mataxa ke xo robala
 ka sa nkae, ka sa mothlana, maoto a
 phereketšwa kwa xodimo, lengwe xodimo xa
 tengwe. Ye nngwe thaloko bare na o ka
 šuxa Hape la mmilo? Ba tšea Hape la
 mmilo ba lokela nlotana ya šepa la
 motho, ba le khopetša ka Hape la
 mmilo. Ba butšiša nngwe bare na
 o ka šuxa Hape la mmilo na? Are eng?
 Bare nthši, o ka se le šuxe. Are xa
 le tle, ba mo mo fa, a lere tlerc!
 tlerc! a humana a šetše athlamuketše
 menwana, xo nka xope fong, dintši
 di mmokela, le yena o tla itxoxola
 ka mabyang le mabu. Xe a seno
 tuba šepa la motho, monye a lona
 o omile ka di thsexo o bile o
 bonala le ditengwane, o thušwa
 ke ba bangwe xo thsexá. Ba
 thsexá yo a tubilexo le šepa.

~~274~~
VI

Games No. 33

K34/12

Ye nngwe thaloko ke mantosi. Bare
 Mantosi, bya! Senotlelo, bya! Sa
 makxowa, bya! Notlela, bya! O notlolle, bya!
 Ba dira mantosi ka leoto, ba betha
 mokxathlo a mašaxo, byale xwa eba le
 sexalo xware pya, pya, pya. Yona e ralokwa
 ke banenyana fela, bašimane xa ba
~~e~~ raloke. Thaloko e nngwe bare^{to} yo
 mangwe, yo bitša bitša kxorotswalo,
 xo dira borra nkxoma, dinkxrete,
 rrankxoma ke mašimane ya yo a
 fetang ba bangwe ka matla a ba
 fenya, mme a ba iniša ka sô, (inışa
 kaso: xo tšwenya). Yola a romilwe
 o tla no bitša are kxorotswalo
 wê, kxorotswalo we, xware twan-
 twatwanana. (twantwatwanana = tuu)
 A no ya le mabyangantše a
 bitša, xe a bitša bona ba šala
 ba ija mothlana ba mo tima, xe
 a boya xo bitša kxorotswalo, ba
 tlare xo yena kxorotswalo o šadi le
 a eja mothlana. Ato~~h~~ Mothlana ke
 kobo ye ye a pešaxo putšane
 xoba namane mmeleng wa ~~mmeleng~~
 mma yona.

204
 No. 33 Gameo K34/12
 H VII

A ka se thlwe a yo bitša kxoro-
 tswalo, o ha tseba xore xa xo
 motho yo a bitšwaxo kxorotswalo
 xa a xona. Thaloko ye nngwe
 ba e bitša poxo ya lenala.
 Ba roma mošimane yo mong-
 we bare yo kxa metse ka
 poxo ya lenala. Poxo ya lenala
 ke methlathla yako bofya ngatane
 ya lokelewa ka metseng, ya hof
 metse methlathla ye ye swara
 ka lethla kore xore e se
 rothiše metse mo fase, a
 ha a fela. Mošimane yo o
 kongwa ke bonkokxo, bona ba sa
 ba patlame ka fase xa sohlare
 Ba bušiša bašimanyana baba
 nnyenyane ba le tee. Xe a kxile
 metse ka poxo ya lenala, o iša
 kwa dinkokxong. Ye nngwe thalo-
 ko ke ditlwe. Ditlwe ba dira
 lešaka, kwa tsena a le
 tee, ba a mothika kamot
 ba mo tšaba xe e leyo a tšeb
 -axo to pha pha ba kase mo tšeb

274

VIII

Gameo No. 33

K34/12

Xe a raxilwe ke yo mongwe,
 xo ema yo mongwe le yena ba mo
 thika, ba ba ba felela ba ntše
 ba dira byalo. Xe ba ralo ka ditlwe
 ba sepeta ka diatla le maoto.
 Ba se ke ba khunama, ba sepela
 ba lokile kwa pele. ye nngwe
 thaloko ke ya dikxophane, ba
 a di thlaba ka mmetlwa wa mothlwa
 xa ba di tsutsumetše ba a di
 panketša, ba xa die tsikele
 tšamma kodisa bobete. Xe ba
 riato ba a di panketša tša ba tša
 fela. yo mongwe ^{le yo mongwe} na letša ^{xe} ba
 ba di panketša ka xo šielana,
 ba ba ba di fetša yo a šaletše
 xo o paletšwe ke thaloko. Dikxo-
 phane tše ba di bitša dikrom-
 -lo. xo panketša yo, ka moraxo
 xwa panketša yo mongwe. Thaloko
 ye kxolo ya mathari le banenyana
 ba baxolo, ke kxôlé. kxôlé e bethwa
 ka patla ya nkxopo, ye ye bitšwaxo
 mmpu. kxôlé ba ngena thloxwana
 ya thoká, ya e ba kxokolwana.

~~274~~ Games NO. 33 K34/12

Baakxethana ka xo lekana, ba
 masome a mabedi ba tiela 'thoko ya
 bona, ba masome a mabedi thoko
 ya bona. Xe ba thoma xo e itiya
 ba a ye beeletša mo mabung a
 mmothwana, xwa nyakwa mosetsana
 wa xo kwathla, wa mōla a yexarimola
 a ye rōpa, xe ba e rōpa ba a
 ebeya mo xare xa kapa le ba tielwa
 fa xo lona. Ba e rōpa xe e
 nwele. Xe ye nwele ke xe ye
 fihlileng dinong. Xe ye nwele
 bare ka moka bare uwe! xo
 dira ba ka thoko ye nngwe,
 ba bangwe ba nyamile ba thoko
 ye nngwe. Xe ye nwele e yo
 rōpya. Bana ba basitsana ba
 a kitima mosesana wa bawa
 šala o ile ka thoko, a ekopako-
 piša ngwana a batho, ba ba se
 naxo lebelo, ba šala ba lota ba
 ba mabelo moraxo, ba dira
 khwethšekhwethše moraxo.
 (Khwethšekhwethše = xo kitima xo ^{se}
 matla) Tšatši leuwe xo tla tsebexa
 ba ditsepu.

~~274~~ Games No. 33 K34/12

Thaloko ye nngwe ya bašimane
 ba thlothlora bo mmantlakane
 ye re xela bare ke ya ba lomā,
 ba ba bolaye, ba ba bolaya ka
 mašaša a diswai, xe ba feditsa
 xo bolaya bo mmantlakane, ba
 ba tšeela, ba ija di bokwana tše
 di lexo mo sethaxeng sa bo
 mmantlakane. Thaloko ye kxolo
 ye ye tsebe xaxo ke ya bontsi,
 xe ba dira bontsi ba thlaba ka
 thoka mo fase, yo a xjaxo
 bontsi o thlaba xona mda yo
 mongwe a thlabilexo, ke xonaxe
 a jele bontsi. Xe a ka foša
 bontsi ka dithoka kamoka,
 o tla bo dira, ba ija ke yo
 mongwe, yola a bexo a bonthša.
 Xe mošimane a tšwela kwa xong-
 -we, bare Phaxa xa ye ete
 xo eta nakedi. Xe bare phaxaxa
 ye ete, yena ore xo yeta
 nakedi. Xa a saka a re xo
 eta nakedi, ke xore o ya fšexa,
 xa a tšebe xo phefa.

~~X274~~Games NO. 33 ^{K34/12}

xa a tseba xo phepa ore xo
 yeta nakedi, mme ba mo puputla
 ka dithoka, a di phepa a baa
 tsena mo xo bona. Mo xongweba
 -re Malewe! yena are mmoxo! Ba
 thoma xo mmetša ka dithoka,
 o dira byalo xe a tseba xo phepa
 xe monna yo moxoto a ka bonwa
 a raloka bokoti, ba flare o
 raloka tša bobiyana. Le xe
 monna a ka humanwa a raloka
 ditlwe, ba flare o raloka
 tša bosimane. Batho ba xo valo
 -ka le bana le basimane, ke
 xore xa a thakana phōma. ke xore
 ke motho wa setlaela. Thaloko
 ye kxolo ya banna le masoxana
 ke moruba. Xe ba raloka morub
 -a ba epa meletyana e mentši
 ya xo bapana. Ba bea mafsi-
 kana a mabedi, a mabedi
 ka meletyaneng. ~~NO~~ mongwe le
 o mongwe. Mafsikana a a
 šuthi setšwa moraxo le pele, xe
 lefsikana le lengwe le ka thsela
 a mangwe o ya a tšea.

274

XII → Games NO. ^{K34/12} 33

Xa a tseba xo ya šuthiša
o tla no a thseta, ja ntše a a
tšeya, a ba a a fetša, xe
a a feditše ore ke mo
phšēšitše. ka moraxo ba a
a thlathlela xape, ba kutupana
a mo phšēša, ba thlathlela xape
ba bonthšana mahutulo a ditsiba
xa xona yo aratang xo
phšēšwa, ke taba ya dihlong
fa xongwe letšatši ke ka ba
la Sobela ba raleka
moruba ke masemong fa xongwe
ba se ke ba ya, ba thlwa
ba phšēšana xa yo mongwe a
phšēšitše, o ya ma mela a
mo kwera, le ba ba ba lebeletšeng
- o ba tla jo oma ka di thsexo, bare
o mo phšēšitše. Byalo o tla di thea
botse xore le yena a mo phšēše.
Xe a mo phšēšitše ke xona pelo
ya xaxwe e tla a wa, a rata xo mo
phšēša xape le xape athlape bomadi-
-mabe. From Mr. A. J. Mahloana ^{end 5274}
Carlsruhe P. Bag NO. 10, Via P. P. Rust.